

Frederik Bruhn-Petersen
Advokat
Ny Adelgade 5
1104 København K

Jørgen Hansen
advokat, dr. jur.

Produktansvarets
begrundelser og udvikling

Fællesmarkedets direktiv
om produktansvar

Produktansvarets begrundelser og udvikling.
EUs smarkedets direktiv om produktansvar.
Udgivet af J. H. Schultz A/S by Jørgen Hansen
Udgivet af Juraconsult. Forlagsanpartsselskab
Udgivet af: J. H. Schultz A/S København
Telefon: 87-982-0241-3

Andre udgivne afhandlinger:

PRODUKTANSVARETS ANSVAR
København 1963

PRODUKTANSVARETS ANSVAR FOR SKADE FORVOLDT
VED BRUG MED FARLIGE EGENSKABER
København 1965

PRODUKTANSVARETS SAMVIRKER
København 1965

PRODUKTANSVARETS KONTRAKTEN
København 1966

PRODUKTANSVARETS FORSIKRING
København 1967

PRODUKTANSVARETS ARBEJDE OG MODERNISERET BYGGEPROCES
København 1970
Arbejde med Per Walsøe og Henrik Viltøft

PRODUKTANSVARETS KØBERKONTRAKTEN
København 1977
Manuskriptudkast

PRODUKTANSVARETS KØBERKONTRAKTEN
København 1981

PRODUKTANSVARETS KØBERKONTRAKTEN Almindelig del
København 1984

INDHOLD

FORORD 9

FØRSTE DEL

Produktansvarets begrundelser og udvikling

INDLEDNING	11-16
1. BAGGRUND	11
1.2. Opgaven	11
1.2.1. Opgavens globale omfang	11
1.2.2. Gældende ret vil ikke blive beskrevet	12
1.2.3. Anvendelse af juridiske kilder	13
1.3. Produktansvarets begreb.	13
1.4. Systematik	15
2. PRODUKTANSVARETS KARAKTERISTIKA	17-21
2.1. Årsager til produktskader	17
2.2. Forholdet til det køberetlige mangelsansvar	18
2.3. Bevissituationen	19
2.4. Fælles skadevoldende faktum	19
2.5. Der er en sælger i enhver produktskadesag	20
2.6. Produktansvarets økonomiske størrelse	20
2.7. Tidsfaktorens betydning	21
3. PRODUKTANSVARETS BETYDNING	22-28
4. PRODUKTANSVARETS UDVIKLINGSLINIER. GENERELT	29-33
4.1. Opgaven	29
4.2. Udgangspunktet	29
4.3. Udviklingslinierne	33
5. PRODUKTANSVARETS UDVIKLINGSLINIER. ANSVARSGRUNDLAGET	34-68

5.1.	Udgangspunktet	34	7.2.3.	Skade på producentens produktionsapparat	89
5.2.	Bevisbyrden ændres	34	7.2.4.	Ansvarsgrundlaget	90
5.3.	Indflydelsen fra de køberetlige regler	37	7.2.5.	Leveringsbetingelser	93
5.3.1.	Mangelsansvaret begrundelser	37			
5.3.2.	Produktansvarets begrundelser	38	8.	PRODUKTHÆFTELSE I TID	97-102
5.3.3.1.	Produktansvaret og mangelsansvaret	39	8.1.	Baggrunden	97
5.3.3.2.	Garanti- og lignende ansvar	42	8.2.	Ansvarsgrundlagets betydning	98
5.3.3.3.	Retspolitiske virkninger	48	8.3.	Forslag til tidsbegrænsning af produktansvar	100
5.4.	Strict liability – defektansvar	51	8.4.	Forældelse efter at skade er sket	101
5.4.1.	Begreb	53			
5.4.2.	Defektansvar: indhold	55	9.	PRODUKTANSVARETS STØRRELSE	103-122
5.4.3.	Hvornår er et produkt defekt	56	9.1.	Baggrund	103
5.4.3.1.	Konstruktionsdefekt	57	9.1.1.	Erstatningsrettens økonomiske bæreevne	103
5.4.3.2.	Medicin	58	9.1.2.	Den ansvarliges økonomiske bæreevne	104
5.4.3.3.	Designdefekt	59	9.2.	Opgaven	105
5.4.3.4.	Undladt advarsel	62	9.3.	De store skader	105
5.4.4.	Defektens årsag	65	9.3.1.	Serieskader og produktansvarskatastrofer	106
6.	PRODUKTANSVARETS UDVIKLINGSLINIER. PERSONKREDSEN	69-84	9.3.2.	Forholdet imellem produktets værdi og skadens størrelse	107
6.1.	Mangelsansvar efter købeloven	69	9.3.3.	Erstatningsregler og -praksis betydning	108
6.2.	Det erstatningsretlige problem	70	9.4.	USA-Problemet	108
6.3.	Engelsk og amerikansk ret	70	9.4.1.	Punitive damages	109
6.4.	Andre retssystemer	75	9.4.2.	Sagsomkostninger	112
6.5.	Ansvarsgrundlagets betydning	76	9.5.	Styring af produktskadedækningen	114
6.5.1.	Culpaansvar	76	9.5.1.	Legale ordninger m.v.	114
6.5.2.	Strict ansvar, generelt	76	9.5.2.	Beløbsbegrænsning af produktansvarets størrelse	115
6.5.3.	Defektansvar	76	9.5.3.	Ændring af regler og praksis omkring produkt- ansvaret	120
6.5.3.1.	Færdigvareproducenten	77			
6.5.3.2.	Producenter af komponenter, råstoffer og mellemproduk- ter	77	10.	FORSIKRINGSDÆKNING AF PRODUKT- SKADER	123-142
6.5.3.3.	Melleghandlere	79	10.1.	Baggrund	123
6.5.3.4.	Særligt om begrænsning af melleghandlers ansvar	84	10.2.	Skadebegrebet	124
7.	SKADELIDTE ER PROFESSIONEL PRODUCENT	85-96	10.2.1.	Generelle bemærkninger	124
7.1.	Baggrund	85	10.2.2.	Ansvar for udgifter til konstatering af, at skade ikke er sket	125
7.2.	Reale hensyns betydning	86	10.2.3.	Ansvar for funktionsskader	126
7.2.1.	Driftstab, avancetab og andet indirekte tab	87			
7.2.2.	Skade på producentens produkter	88			

10.2.4.	Ansvar for udgifter til at afværge fare for, at skade vil ske	127
10.2.5.	Ansvar for skade på andet end personer og ting	130
10.2.6.	Konklusion	132
10.3.	Skade på produktet selv	134
10.4.	Forsikringsdækningens størrelse	135
10.4.1.	Forsikringssum og erstatningskrav	135
10.4.2.	Forsikringsdækning af produktskadekatastrofer	136
10.5.	Forsikringstiden	138
10.6.	Behov for anden forsikringsdækning ved produktskader	138
10.6.1.	Fareafværgende foranstaltninger	139
10.6.2.	Tab af egne produkter, herunder reparation af disse ..	141
10.6.3.	Tab af marked, good-will	141
11.	AFSLUTNING	143-146
11.1.	Generelt	143
11.2.	Personskade og drab af personer	143
11.3.	Tingsskade og anden formueskade	145
ANDEN DEL		
Fællesmarkedets direktiv om produktansvar		
12.	GENERELT OM DIREKTIVET	149-160
12.1.	Opgaven	149
12.2.	Retskilderne	149
12.3.	Harmoniseringsbestræbelser og -begrundelser	151
12.3.1.	Strasbourg Convention	151
12.3.2.	Direktivet	152
12.4.	Direktivets forhold til medlemsstaternes produktansvarsregler	157
13.	DE ENKELTE ARTIKLER	161-208
13.1.	Artikel 1. Princippet om ansvar for defekte produkter	161
13.2.	Artikel 2. Definition af et produkt	163
13.3.	Artikel 3. Definition af, hvem ansvaret påhviler	168
13.4.	Artikel 4. Skadelidtes bevisbyrde	173
13.5.	Artikel 5. Solidarisk ansvar	175

13.6.	Artikel 6. Definition af begrebet defekt	176
13.7.	Artikel 7. Ansvarsudelukkelse	182
13.7.1.	Producentens bevisbyrde	182
13.7.2.	Artikel 7. litra a. Producenten har ikke bragt produktet i omsætning	183
13.7.3.	Artikel 7 litra b. Defekt tilført produktet efterfølgende ..	184
13.7.4.	Artikel 7 litra c. Ikke erhvervsmæssig produktion og salg ..	184
13.7.5.	Artikel 7 litra d. Ufravigelige myndighedskravs betydning	185
13.7.6.	Artikel 7 litra e. Udviklingsrisiko	186
13.7.7.	Artikel 7 litra f. Lønarbejde o.lign	186
13.8.	Artikel 8. Ansvarsbegrænsning	187
13.8.1.	Artikel 8. stk. 1. Konkurrerende skadesårsager	188
13.8.2.	Artikel 8 stk. 2. Skadelidtes egen skyld	188
13.9.	Artikel 9. Skadebegrebet	189
13.10.	Artikel 10 og 11. Produktansvarets begrænsning i tid ..	193
13.11.	Artikel 12. Forbud mod fraskrivelse eller indskrænkning af ansvaret	196
13.12.	Artikel 13. Forhold til krav, som hviler på andet grundlag	198
13.13.	Artikel 14. Skade forvoldt ved nukleare ulykker	199
13.14.	Artikel 15. Undtagelser til artikel 2 og 7 litra e	200
13.15.	Artikel 16. Beløbsgrænsning af produktansvar	201
13.16.	Artikel 17-22. Ikrafttræden m.v.	206
OVERSIGT OVER DOMME		209
OVERSIGT OVER ANVENDT LITTERATUR BORTSET FRA SKANDINAVISK LITTERATUR		211
OVERSIGT OVER SKANDINAVISK LITTERATUR OM PRODUKTANSVAR OG PRODUKTANSVARSFORSIKRING		214
STIKORDSREGISTER		216

FORORD

Denne afhandling er skrevet med henblik på den syvende verdenskongres for forsikringsret i maj 1986 under *Association Internationale de Droit des Assurances* til brug for det internationale arbejde som i AIDA og som i *International Bar Association* foregår for udviklingen og forståelsen af produktansvaret og produktansvarsforsikringen i verden.

De, som har læst manuskriptet, har opfordret mig til at udsende afhandlingen på dansk, en opfordring jeg gerne efterkommer. Med afhandlingens internationale sigte har jeg ikke fundet det rigtigt at forsyne afhandlingen med et traditionelt dansk noteapparat. I stedet har jeg indsat en – forhåbentlig dækkende – oversigt over skandinavisk litteratur om produktansvar og om produktansvarets forsikringsdækning.

Den 4 maj 1985 afsluttedes arbejdet med afhandlingen om produktansvarets begrundelser og udvikling og manuskriptet blev afleveret til bogtrykkeren. Få dage før trykstart opnåedes i Fællesmarkedet enighed om det direktiv om produktansvar, som har været under forberedelse siden 1974. Afhandlingens udgivelse måtte standses og teksten måtte afstemmes med direktivet. Da direktivet nu var gennemført fandt jeg det naturligt at supplere afhandlingen med en gennemgang af direktivets baggrund, indhold og begrundelser. Det er mit håb, at denne gennemgang kan være til hjælp, såvel for dem, som skal virke med direktivets gennemførelse i dansk lovgivning, som for dem, der skal efterleve lovgivningen i praksis.

En tak rettes til min sekretær gennem mange år Hanne Holmstrup for arbejdet med at skrive manuskriptet om og om igen.

Esplanaden 34, København K, den 7. august 1985.

Jørgen Hansen